

Struktura wysokości świadczeń wypłacanych przez ZUS po waloryzacji w marcu 2024 roku

DEPARTAMENT STATYSTYKI I PROGNOZ AKTUARIALNYCH

Warszawa 2024

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Opracował: Andrzej Czajkowski

Akceptowała: Hanna Zalewska Dyrektor Departamentu Statystyki i Prognoz Aktuarnych

www.zus.pl

www.psz.zus.pl

Zakład Ubezpieczeń Społecznych
Departament Statystyki i Prognoz Aktuarnych
ul. Szamocka 3,5
01-748 Warszawa

I. Emerytury i renty wypłacane przez ZUS

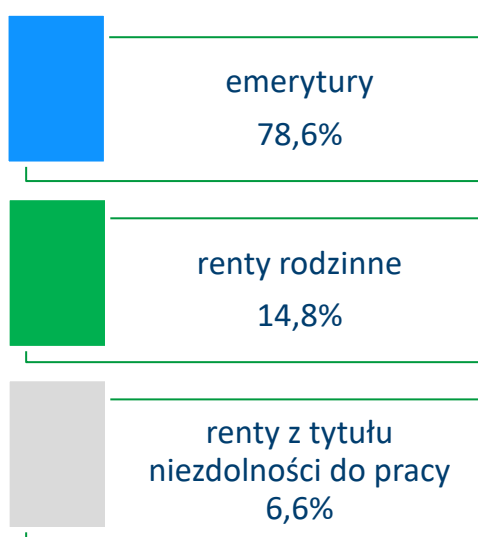
A. Waloryzacja

W marcu 2024 r. emerytury i renty w ZUS pobierało 7 969,7 tys. świadczeniobiorców. Najwyższy odsetek świadczeniobiorców, tj. 78,6% stanowiły osoby pobierające emeryturę. Rentę z tytułu niezdolności do pracy pobierało 6,6%, a rentę rodzinną 14,8% świadczeniobiorców.

Tabela 1. Liczba świadczeniobiorców pobierających emerytury i renty – marzec 2024 r.

Wyszczególnienie	emeryci i renciści w tys.
OGÓŁEM	7 969,7
Emerytury	6 267,0
Renty z tytułu niezdolności do pracy	526,0
Renty rodzinne	1 176,8

Rys. 1. Struktura liczby świadczeniobiorców pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w podziale na rodzaje pobieranych świadczeń

Uwaga: ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości "ogółem".

Waloryzacja świadczeń od dnia 1 marca 2024 r. została przeprowadzona na zasadach przewidzianych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251, z późn. zm.) – tzw. ustawa emerytalna

Waloryzacja od dnia 1 marca 2024 r. polegała na podwyższeniu kwoty świadczenia, w wysokości przysługującej w dniu 29 lutego 2024 r. wskaźnikiem waloryzacji wynoszącym 112,12%. (M.P. 2024, poz. 114).

Od dnia 1 marca 2024 r. zostały podwyższone kwoty najniższych emerytur i rent:

- emerytura, renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy oraz renta rodzinna o 192,52 zł, z 1 588,44 zł do 1 780,96 zł,
- renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy o 144,39 zł, z 1 191,33 zł do 1 335,72 zł.

Kwoty najniższych rent przysługujących na podstawie ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych stanowią 120% kwot świadczeń najniższych, o których mowa wyżej i wzrosły:

- renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem lub chorobą zawodową oraz renta rodzinna wypadkowa o 231,02 zł, z 1 906,13 zł do 2 137,15 zł,
- renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem lub chorobą zawodową o 173,27 zł, z 1 429,60 zł do 1 602,87 zł.

Po waloryzacji emerytury i renty w ustawowej najniższej wysokości otrzymuje 416,6 tys. osób (bez osób pobierających emerytury i renty na mocy umów międzynarodowych oraz bez emerytur i rent osób posiadających także prawo do świadczenia rolniczego).

W porównaniu z marcem 2023 r. liczba osób pobierających świadczenia w wysokości najniższej jest mniejsza o 5,6%. W przypadku osób pobierających emerytury w wysokości najniższej ich liczba zmniejszyła się o 5,2%, pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy o 7,7%, a w przypadku rent rodzinnych o 3,4%.

Tabela 2. Liczba świadczeń wypłacanych przez ZUS w najniższej ustawowej wysokości po waloryzacji w marcu 2024 r.

<i>Rodzaj świadczenia</i>	<i>liczba w tys.</i>
OGÓŁEM	416,6^{*)}
Emerytura	170,8
Renta z tytułu niezdolności do pracy	136,1
Renta rodzinna	109,7

^{*)} bez osób pobierających emeryturę i rentę na mocy umów międzynarodowych oraz bez emerytur i rent osób posiadających także prawo do świadczenia rolniczego.

W wyniku waloryzacji emerytury i renty (łącznie z dodatkami pielęgnacyjnymi i dla sierot zupełnych) wypłacane przez ZUS wzrosły średnio miesięcznie o 406,86 zł na osobę, z tego:

- emerytury o 421,74 zł,
- renty z tytułu niezdolności do pracy^{*)} o 323,23 zł,
- renty rodzinne o 363,87 zł.

^{*)} rencista występuje raz z łączną kwotą emerytury i renty.

B. Struktury wysokości świadczeń

Badanie i analizę rozkładu wysokości świadczeń pobieranych przez emerytów i rencistów przeprowadzono przyjmując poniższe założenia:

- nie objęto badaniem osób pobierających świadczenia na mocy umów międzynarodowych, osób posiadających także prawo do świadczenia rolniczego, osób pobierających emeryturę pomostową i nauczycielskie świadczenia kompensacyjne,
- struktury osób pobierających emeryturę pomostową i nauczycielskie świadczenia kompensacyjne zaprezentowano oddzielnie,
- wysokość świadczenia to kwota emerytury/renty należna przed potrąceniami i zmniejszeniami z dodatkami pielęgnacyjnymi i z dodatkiem dla sierot zupełnych,
- wysokości emerytur wykazywane są łącznie z okresowymi emeryturami kapitałowymi finansowanymi z FUS,
- w przypadku zbiegu uprawnień do emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy oraz wypłacania 1,5 świadczenia (np. pełnej renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem i połowy emerytury), świadczeniobiorca występuje w badaniu tylko raz jako rencista, natomiast pod uwagę brana jest łączna kwota świadczeń.

Waloryzacja na poziomie 112,12% wpłynęła na rozkład wysokości emerytur i rent powodując zmiany w strukturze.

▪ **wysokość emerytur**

Znacząco wzrosła liczba osób pobierających emerytury w wysokości powyżej 7 000,00 zł. W marcu 2023 r. wynosiła ona 258,8 tys. a w marcu br. wyniosła 473,0 tys., zatem w porównaniu z rokiem poprzednim jest wyższa o 214,2 tys. czyli o 82,7%. Emerytury w wysokości ponad 10 000,00 zł pobiera 91,3 tys. osób, w tym 3,7 tys. świadczeniobiorców, którzy pobierają emeryturę w wysokości ponad 15 000,00 zł. Największy odsetek emerytur – 11,7% – to emerytury w przedziale wysokości od 2 600,01 zł do 3 000,00 zł.

Analizując wysokość emerytur nie można pominąć kwestii emerytur niższych niż najniższe gwarantowane - są to przede wszystkim emerytury z nowego systemu. Ich liczba rośnie systematycznie - w marcu 2023 r. było ich 368,5 tys. a w marcu 2024 r. już 403,8 tys. (wzrost o 9,6%). Rozpatrując wysokość tych emerytur (bez dodatków pielęgnacyjnych) zauważamy, że w marcu 2024 r. w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, nastąpił wzrost o 0,1% liczby osób pobierających emerytury w wysokości do 500,00 zł. Są to osoby, których kapitał emerytalny w momencie przejścia na emeryturę był bardzo niski. W marcu 2023 r. liczba tych osób wyniosła 25,3 tys. a w marcu 2024 r. 25,4 tys. W tej liczbie w 2023 r. 6,1 tys. osób pobierało emerytury w wysokości do 100,00 zł., a w 2024 r. takich osób jest 6,9 tys.

▪ **wysokość emerytur a płeć**

Analizując liczbę osób pobierających emerytury według płci zauważamy, że w populacji kobiet 37,3% z nich pobiera świadczenia w wysokości do 2 600,00 zł, w przedziale wysokości: 2 600,01 – 2 800,00 zł odsetek ten wynosi 7,8%, w kolejnych trzech przedziałach odsetek maleje i tak w przedziale od 2 800,01 zł do 3 000,00 zł wynosi - 7,3%, od 3 000,01 do 3 200,00 zł wynosi - 6,4% i od 3 200,01 do 3 400,00 zł wynosi - 5,4%. Emeryturę w wysokości powyżej 3 400,00 zł pobiera 35,9% populacji kobiet.

W porównaniu z analogicznym okresem 2023 r. liczba kobiet pobierających emerytury w wysokości powyżej 5 000,00 zł wzrosła o 197,6 tys., tj. ponad 1,7 raza. Emeryturę w przedziale wysokości od 5 000,00 zł do 6 500,00 zł pobiera 7,9% populacji (tj. 297,2 tys. kobiet), emerytury powyżej 6 500,00 zł - 4,7% (tj. 177,9 tys.) populacji kobiet.

W rozkładzie wysokości emerytur w populacji mężczyzn tendencja jest odwrócona. To w przedziałach wysokości do 3 400,00 zł odsetek mężczyzn pobierających emeryturę jest niższy niż w populacji kobiet. Począwszy od przedziału wysokości pomiędzy 3 400,01 zł a 3 600,00 zł i w każdym kolejnym przedziale, odsetek mężczyzn pobierających emeryturę jest wyższy niż w populacji kobiet. W przedziale wysokości 7000,01 zł i więcej zł odsetek ich jest najwyższy i wynosi 13,9%.

Emeryturę w wysokości powyżej 3 400,00 zł pobiera 73,5% populacji mężczyzn. Odsetek mężczyzn pobierających emeryturę w wysokości powyżej 5 000,00 zł stanowi 37,5% tej populacji, natomiast odsetek kobiet wynosi tylko 12,6%. W porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego populacja mężczyzn pobierających emeryturę w tej wysokości wzrosła o 290,1 tys., co stanowi ponad 1,5 raza większy wzrost niż w populacji kobiet. Mężczyźni pobierający emeryturę w wysokości od 5 000,01 do 6 500,00 zł stanowią 19,5%, zaś pobierający emeryturę w wysokości powyżej 6 500,00 zł – 18,0% (tj. 449,0 tys. mężczyzn emerytów).

▪ **wysokość rent z tytułu niezdolności do pracy**

Po waloryzacji w marcu 2024 r. 49,9% rent z tytułu niezdolności do pracy jest wypłacanych w wysokości pomiędzy 1 200,01 zł a 2 200,00 zł. Największy wpływ na tak wysoki odsetek mają renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy pobierane w wysokości najniższej równej 1 335,72 zł oraz renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w wysokości najniższej równej 1 780,96 zł. W przedziale wysokości od 2 000,01 zł do 2 200,00 zł zawiera się 11,1% rent. Na wysokość tego odsetka mają wpływ przede wszystkim renty wypadkowe z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w wysokości najniższej równej 2 137,15 zł.

W porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego o 39,5% wzrosła liczba rent w wysokości powyżej 5 000,00 zł. W 76,1% są to renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, w 18,7% z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i w 5,2% z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji.

Renty wypłacane w wysokości pomiędzy 5 000,01 zł a 7 000,00 zł pobiera 45,8 tys. rencistów, a w wysokości powyżej 7 000,00 zł – 25,4 tys. świadczeniobiorców. Spośród nich 81,1% stanowią osoby pobierające renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

▪ **wysokość rent z tytułu niezdolności do pracy a płeć**

O ile wśród pobierających emerytury dominują kobiety stanowiąc 60,2% tej populacji, to w przypadku rent z tytułu niezdolności do pracy przeważają mężczyźni stanowiąc 65,9% populacji rencistów.

Najwyższy odsetek kobiet, tj. 16,0% pobiera renty w wysokości od 1 600,01 zł do 1 800,00 zł, w przypadku mężczyzn odsetek ten wynosi 13,6%. Należy również zauważyć, że znacznie wyższy odsetek mężczyzn, tj. 14,8% pobiera renty w wysokości powyżej 5 000,00 zł, podczas gdy odsetek kobiet to 11,1%. Wśród tych rent przeważają górnicze renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe pobierane w licznych przypadkach łącznie z emeryturą. W 75,0% to renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, w 18,9% z tytułu całkowitej niezdolności do pracy oraz w 6,1% z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji. Renty w wysokości powyżej 7 000,00 zł pobiera 6,2% (tj. 21,5 tys.) mężczyzn i 2,2% (tj. 3,9 tys.) kobiet.

▪ **wysokość rent rodzinnych**

W porównaniu z analogicznym okresem roku 2023 liczba rent rodzinnych wypłacanych w wysokości od 1 580,01 zł do 1 800,00 zł uległa zmniejszeniu o 45,3 tys., tj. o 39,4%. Tak duży spadek w tym przedziale liczby rent rodzinnych wynika z podwyższenia wysokości najniższych rent rodzinnych z 1 588,44 zł do 1 780,96 zł, co licząc łącznie z dodatkami pielęgnacyjnymi, spowodowało przejście do wyższego przedziału wysokości.

Renty rodzinne w wysokości powyżej 5 000,00 zł pobiera 131,1 tys. świadczeniobiorców. Stanowią oni 11,1% populacji pobierających rentę rodzinną. W liczbie tej 17,7 tys. świadczeniobiorców pobiera rentę rodzinną w wysokości powyżej 7 000,00 zł.

▪ **wysokość rent rodzinnych a płeć**

Wśród pobierających renty rodzinne^{*)} zdecydowanie przeważają kobiety stanowiąc 91,2% tej populacji pobierających renty rodzinne. Na ogół wyższe przeciętne wynagrodzenia osiągane przez mężczyzn sprawiają, iż dla wielu kobiet renta rodzinna po zmarłym małżonku jest korzystniejsza od „własnego” świadczenia, tj. emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy. Najwyższy odsetek w populacji kobiet - 8,7% pobiera rentę rodzinną w wysokości od 3 000,01 zł do 3 200,00 zł. W populacji mężczyzn największy odsetek - 20,5% pobiera rentę rodzinną w przedziale od 1 600,01 zł do 1 800,00 zł. Są to głównie renty rodzinne w wysokości najniższej równej 1 780,96 zł.

^{*)} W przypadku rent rodzinnych pod uwagę brana jest płeć najstarszej osoby uprawnionej do renty rodzinnej.

Tabela 3. Struktura emerytów i rencistów, którym emerytury i renty wypłaca ZUS według wysokości świadczeń w marcu 2024 r. – struktura pionowa (łącznie z dodatkami pielęgnacyjnymi i dodatkami dla sierot zupełnych)

Wysokość świadczenia w zł	Ogółem	Emerytury	Renty z tytułu niezdolności do pracy	Renty rodzinne
	w odsetkach			
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0
do 500,00	0,3	0,4	-	-
500,01 – 700,00	0,3	0,3	-	-
700,01 – 900,00	0,6	0,8	-	-
900,01 – 1000,00	0,4	0,5	-	-
1000,01 – 1200,00	1,0	1,3	-	-
1200,01 – 1400,00	2,1	1,6	12,3	-
1400,01 – 1600,00	1,5	1,4	5,9	-
1600,01 – 1800,00	3,6	2,3	14,4	5,9
1800,01 – 2000,00	3,0	2,7	6,2	3,0
2000,01 – 2200,00	5,8	5,1	11,1	7,0
2200,01 – 2400,00	5,1	4,8	5,5	6,3
2400,01 – 2600,00	5,9	5,6	4,5	7,9
2600,01 – 2800,00	6,1	5,9	3,5	8,3
2800,01 – 3000,00	6,0	5,8	3,3	8,1
3000,01 – 3200,00	5,7	5,5	2,7	8,4
3200,01 – 3400,00	5,1	5,1	2,4	6,6
3400,01 – 3600,00	4,7	4,7	2,2	5,7
3600,01 – 3800,00	4,3	4,4	1,9	4,8
3800,01 – 4000,00	3,9	4,0	1,9	4,0
4000,01 – 4500,00	8,1	8,5	4,6	7,4
4500,01 – 5000,00	6,3	6,7	4,0	5,4
5000,01 – 5500,00	5,0	5,2	3,3	4,2
5500,01 – 6000,00	3,8	4,1	2,5	2,9
6000,01 – 6500,00	2,9	3,2	1,7	1,6
6500,01 – 7000,00	2,1	2,5	1,2	0,9
7000,01 i więcej	6,5	7,5	4,8	1,5

Tabela 4. Struktura emerytów i rencistów, którym emerytury i renty wypłaca ZUS według wysokości świadczeń w marcu 2024 r. – struktura pozioma (łącznie z dodatkami pielęgnacyjnymi i dodatkami dla sierot zupełnych)

Wysokość świadczenia w zł	Ogółem	Emerytury	Renty z tytułu niezdolności do pracy	Renty rodzinne
	w odsetkach			
OGÓŁEM	100,0	78,6	6,6	14,8
do 500,00	100,0	100,0	-	-
500,01 – 700,00	100,0	100,0	-	-
700,01 – 900,00	100,0	100,0	-	-
900,01 – 1000,00	100,0	100,0	-	-
1000,01 – 1200,00	100,0	100,0	-	-
1200,01 – 1400,00	100,0	60,6	39,4	-
1400,01 – 1600,00	100,0	73,3	26,7	-
1600,01 – 1800,00	100,0	49,3	26,4	24,3
1800,01 – 2000,00	100,0	71,7	13,7	14,7
2000,01 – 2200,00	100,0	69,6	12,7	17,7
2200,01 – 2400,00	100,0	74,5	7,1	18,4
2400,01 – 2600,00	100,0	75,0	5,0	20,0
2600,01 – 2800,00	100,0	75,9	3,8	20,3
2800,01 – 3000,00	100,0	76,5	3,6	19,9
3000,01 – 3200,00	100,0	75,4	3,1	21,5
3200,01 – 3400,00	100,0	77,9	3,1	19,0
3400,01 – 3600,00	100,0	79,2	3,0	17,8
3600,01 – 3800,00	100,0	80,4	3,0	16,6
3800,01 – 4000,00	100,0	81,5	3,2	15,3
4000,01 – 4500,00	100,0	82,7	3,8	13,5
4500,01 – 5000,00	100,0	83,1	4,2	12,7
5000,01 – 5500,00	100,0	83,0	4,4	12,6
5500,01 – 6000,00	100,0	84,5	4,3	11,2
6000,01 – 6500,00	100,0	87,7	4,0	8,4
6500,01 – 7000,00	100,0	90,2	3,8	6,1
7000,01 i więcej	100,0	91,7	4,9	3,4

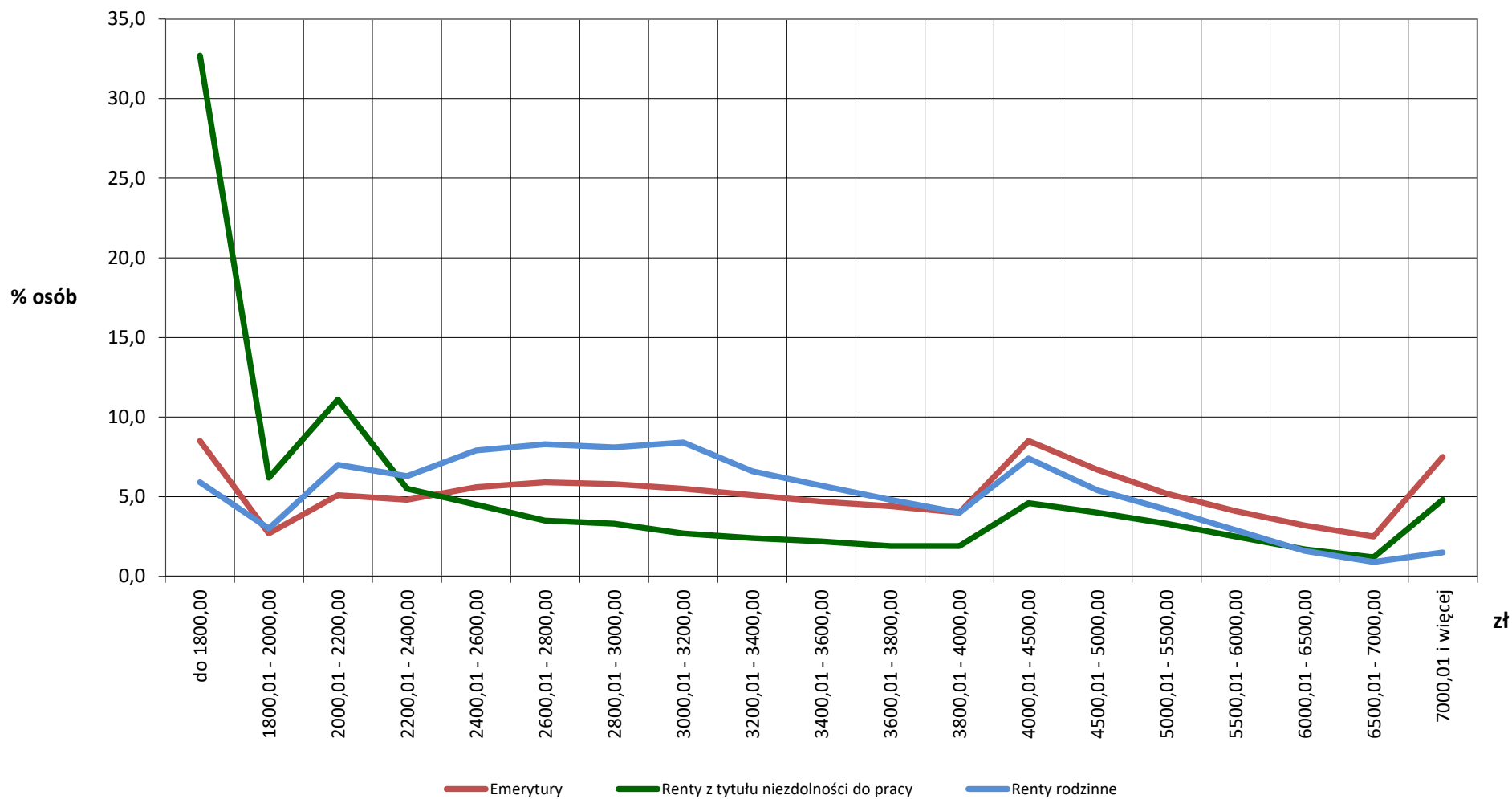
Tabela 5. Struktura rencistów, którym renty z tytułu niezdolności do pracy wypłaca ZUS według wysokości świadczeń w marcu 2024 r. – struktura pionowa (łącznie z dodatkami pielęgnacyjnymi)

Wysokość świadczenia w zł	Renty z tytułu niezdolności do pracy ogółem	z tego z tytułu:		
		całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowitej niezdolności do pracy	częściowej niezdolności do pracy
w odsetkach				
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0
do 1400,00	12,3	-	-	18,7
1400,01 – 1600,00	5,9	-	-	9,0
1600,01 – 1800,00	14,4	-	33,9	10,0
1800,01 – 2000,00	6,2	-	7,7	6,7
2000,01 – 2200,00	11,1	50,9	8,4	5,4
2200,01 – 2400,00	5,5	8,8	5,9	4,7
2400,01 – 2600,00	4,5	8,5	5,1	3,6
2600,01 – 2800,00	3,5	4,5	4,2	3,1
2800,01 – 3000,00	3,3	3,6	3,6	3,2
3000,01 – 3200,00	2,7	2,9	3,8	2,3
3200,01 – 3400,00	2,4	2,4	2,7	2,3
3400,01 – 3600,00	2,2	2,7	2,4	2,0
3600,01 – 3800,00	1,9	1,9	2,1	1,9
3800,01 – 4000,00	1,9	1,6	2,1	1,8
4000,01 – 4500,00	4,6	3,5	4,2	4,9
4500,01 – 5000,00	4,0	2,3	2,9	4,7
5000,01 – 5500,00	3,3	1,7	3,2	3,6
5500,01 – 6000,00	2,5	1,3	2,3	2,7
6000,01 – 6500,00	1,7	0,9	1,4	2,0
6500,01 – 7000,00	1,2	0,6	1,0	1,4
7000,01 i więcej	4,8	1,8	3,1	6,0

Tabela 6. Struktura rencistów, którym renty z tytułu niezdolności do pracy wypłaca ZUS według wysokości świadczeń w marcu 2024 r. – struktura pozioma (łącznie z dodatkami pielęgnacyjnymi)

Wysokość świadczenia w zł	Renty z tytułu niezdolności do pracy ogółem	z tego z tytułu:		
		całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowitej niezdolności do pracy	częściowej niezdolności do pracy
w odsetkach				
OGÓŁEM	100,0	11,1	23,1	65,8
do 1400,00	100,0	-	-	100,0
1400,01 – 1600,00	100,0	-	-	100,0
1600,01 – 1800,00	100,0	-	54,3	45,7
1800,01 – 2000,00	100,0	-	28,7	71,3
2000,01 – 2200,00	100,0	50,7	17,4	31,9
2200,01 – 2400,00	100,0	18,0	24,9	57,1
2400,01 – 2600,00	100,0	21,0	26,3	52,7
2600,01 – 2800,00	100,0	14,3	27,9	57,7
2800,01 – 3000,00	100,0	12,1	25,2	62,7
3000,01 – 3200,00	100,0	11,8	32,5	55,6
3200,01 – 3400,00	100,0	11,0	26,0	63,0
3400,01 – 3600,00	100,0	14,0	25,9	60,0
3600,01 – 3800,00	100,0	10,8	25,0	64,2
3800,01 – 4000,00	100,0	9,2	26,5	64,3
4000,01 – 4500,00	100,0	8,5	21,1	70,4
4500,01 – 5000,00	100,0	6,3	16,4	77,3
5000,01 – 5500,00	100,0	5,8	22,1	72,1
5500,01 – 6000,00	100,0	6,0	21,7	72,3
6000,01 – 6500,00	100,0	5,7	19,4	74,9
6500,01 – 7000,00	100,0	5,7	18,2	76,1
7000,01 i więcej	100,0	4,1	14,8	81,1

Rys. 2. Struktura emerytów i rencistów, którym emerytury i renty wypłaca ZUS według wysokości świadczeń w marcu 2024 r.

Tabela 7. Struktura emerytów i rencistów^{*)}, którym emerytury i renty wypłaca ZUS według wysokości świadczeń i płci świadczeniobiorców w marcu 2024 r. – struktura pionowa (łącznie z dodatkami pielęgnacyjnymi i dodatkami dla sierot zupełnych)

Wysokość świadczenia w zł	Ogółem		Emerytury		Renty z tytułu niezdolności do pracy		Renty rodzinne	
	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety
	w odsetkach							
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
do 500,00	0,3	0,3	0,4	0,4	-	-	-	-
500,01 – 700,00	0,3	0,2	0,4	0,3	-	-	-	-
700,01 – 900,00	0,4	0,7	0,5	1,0	-	-	-	-
900,01 – 1000,00	0,2	0,5	0,3	0,7	-	-	-	-
1000,01 – 1200,00	0,4	1,3	0,5	1,8	-	-	-	-
1200,01 – 1400,00	1,8	2,2	0,6	2,2	10,6	15,7	-	-
1400,01 – 1600,00	1,2	1,6	0,6	1,9	5,5	6,7	-	-
1600,01 – 1800,00	3,0	4,0	0,8	3,3	13,6	16,0	20,5	4,5
1800,01 – 2000,00	1,9	3,6	1,0	3,9	6,3	5,9	8,1	2,5
2000,01 – 2200,00	3,3	7,3	1,9	7,3	10,9	11,7	11,7	6,5
2200,01 – 2400,00	2,5	6,6	1,9	6,8	5,9	4,5	6,9	6,3
2400,01 – 2600,00	3,0	7,6	2,4	7,7	5,0	3,5	9,5	7,8
2600,01 – 2800,00	3,2	7,8	2,9	7,8	4,0	2,5	7,9	8,4
2800,01 – 3000,00	3,7	7,4	3,6	7,3	3,9	2,3	5,5	8,3
3000,01 – 3200,00	4,1	6,7	4,1	6,4	3,1	1,9	5,1	8,7
3200,01 – 3400,00	4,3	5,6	4,6	5,4	2,6	2,1	3,9	6,9
3400,01 – 3600,00	4,5	4,8	4,9	4,6	2,3	1,8	3,2	5,9
3600,01 – 3800,00	4,6	4,1	5,0	4,0	2,0	1,8	2,9	5,0
3800,01 – 4000,00	4,5	3,5	5,0	3,4	1,9	1,9	2,2	4,2
4000,01 – 4500,00	10,3	6,8	11,4	6,6	4,1	5,6	4,4	7,7
4500,01 – 5000,00	8,7	4,9	9,7	4,7	3,6	4,9	2,8	5,7
5000,01 – 5500,00	7,1	3,7	7,9	3,4	3,0	3,9	1,9	4,5
5500,01 – 6000,00	5,8	2,7	6,4	2,6	2,4	2,6	1,3	3,0
6000,01 – 6500,00	4,7	1,8	5,2	1,9	1,8	1,5	0,8	1,7
6500,01 – 7000,00	3,7	1,2	4,1	1,3	1,4	0,9	0,5	0,9
7000,01 i więcej	12,5	2,9	13,9	3,4	6,2	2,2	0,8	1,6

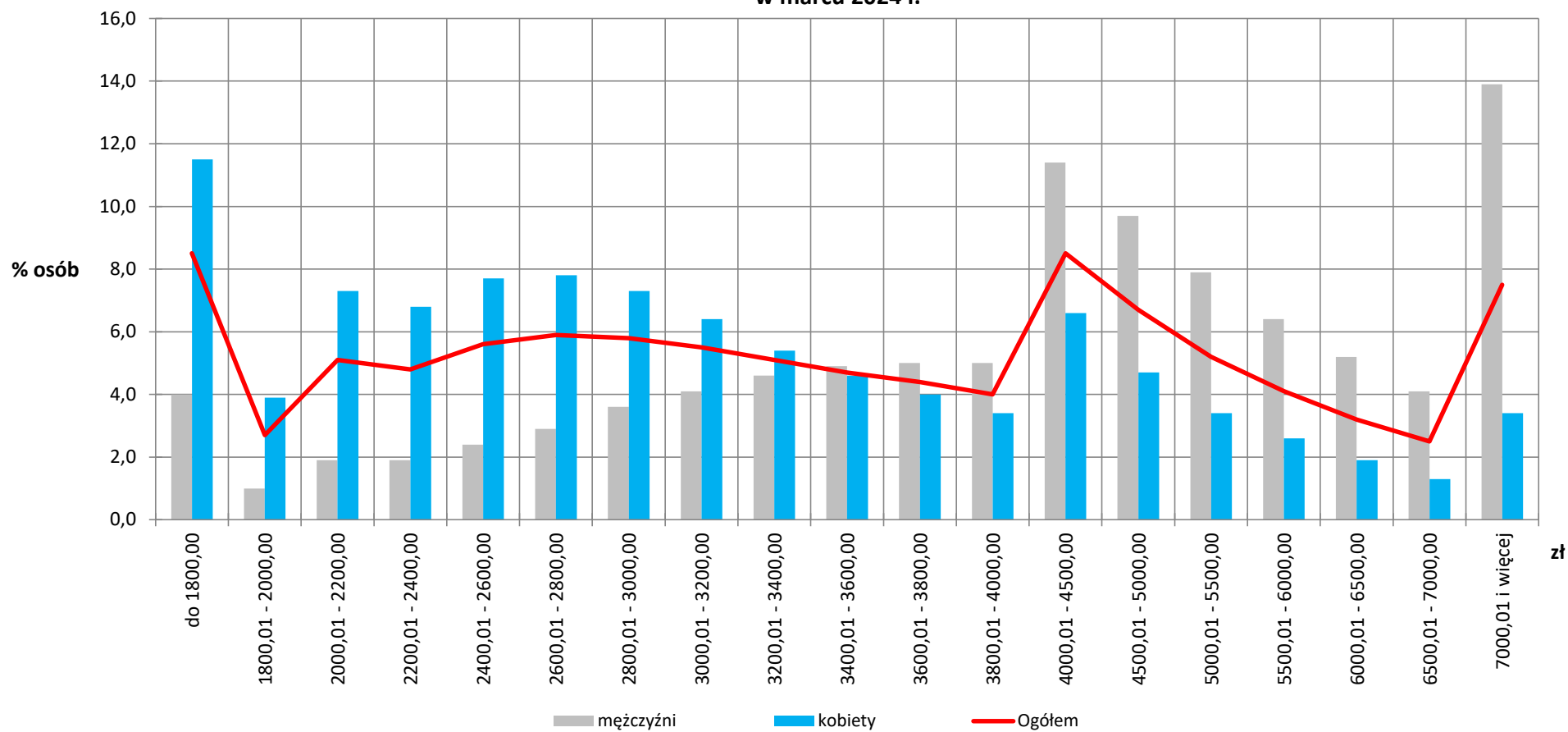
^{*)} Struktura rencistów pobierających renty rodzinne została przedstawiona według płci najstarszego uprawnionego do renty rodzinnej.

Tabela 8. Struktura emerytów i rencistów^{*)}, którym emerytury i renty wypłaca ZUS według wysokości świadczeń i płci świadczeniobiorców w marcu 2024 r. – struktura pozioma (łącznie z dodatkami pielęgnacyjnymi i dodatkami dla sierot zupełnych)

Wysokość świadczenia w zł	Ogółem			Emerytury			Renty z tytułu niezdolności do pracy			Renty rodzinne		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	w odsetkach											
OGÓŁEM	100,0	36,9	63,1	100,0	39,8	60,2	100,0	65,9	34,1	100,0	8,8	91,2
do 500,00	100,0	39,8	60,2	100,0	39,8	60,2	-	-	-	-	-	-
500,01 – 700,00	100,0	44,2	55,8	100,0	44,2	55,8	-	-	-	-	-	-
700,01 – 900,00	100,0	23,7	76,3	100,0	23,7	76,3	-	-	-	-	-	-
900,01 – 1000,00	100,0	19,1	80,9	100,0	19,1	80,9	-	-	-	-	-	-
1000,01 – 1200,00	100,0	16,1	83,9	100,0	16,1	83,9	-	-	-	-	-	-
1200,01 – 1400,00	100,0	32,1	67,9	100,0	16,2	83,8	100,0	56,6	43,4	-	-	-
1400,01 – 1600,00	100,0	29,7	70,3	100,0	18,0	82,0	100,0	61,6	38,4	-	-	-
1600,01 – 1800,00	100,0	30,3	69,7	100,0	13,2	86,8	100,0	62,2	37,8	100,0	30,4	69,6
1800,01 – 2000,00	100,0	23,2	76,8	100,0	14,7	85,3	100,0	67,3	32,7	100,0	24,0	76,0
2000,01 – 2200,00	100,0	21,0	79,0	100,0	14,7	85,3	100,0	64,3	35,7	100,0	14,9	85,1
2200,01 – 2400,00	100,0	18,4	81,6	100,0	15,6	84,4	100,0	71,6	28,4	100,0	9,5	90,5
2400,01 – 2600,00	100,0	18,6	81,4	100,0	17,0	83,0	100,0	73,2	26,8	100,0	10,6	89,4
2600,01 – 2800,00	100,0	19,5	80,5	100,0	19,7	80,3	100,0	75,4	24,6	100,0	8,3	91,7
2800,01 – 3000,00	100,0	22,5	77,5	100,0	24,3	75,7	100,0	76,8	23,2	100,0	6,0	94,0
3000,01 – 3200,00	100,0	26,1	73,9	100,0	30,0	70,0	100,0	75,6	24,4	100,0	5,3	94,7
3200,01 – 3400,00	100,0	31,1	68,9	100,0	35,9	64,1	100,0	70,2	29,8	100,0	5,3	94,7
3400,01 – 3600,00	100,0	35,6	64,4	100,0	41,2	58,8	100,0	71,3	28,7	100,0	4,9	95,1
3600,01 – 3800,00	100,0	39,5	60,5	100,0	45,5	54,5	100,0	68,3	31,7	100,0	5,3	94,7
3800,01 – 4000,00	100,0	42,8	57,2	100,0	49,0	51,0	100,0	65,6	34,4	100,0	4,8	95,2
4000,01 – 4500,00	100,0	47,0	53,0	100,0	53,4	46,6	100,0	58,4	41,6	100,0	5,2	94,8
4500,01 – 5000,00	100,0	51,0	49,0	100,0	57,6	42,4	100,0	58,6	41,4	100,0	4,6	95,4
5000,01 – 5500,00	100,0	53,3	46,7	100,0	60,4	39,6	100,0	59,7	40,3	100,0	4,0	96,0
5500,01 – 6000,00	100,0	55,9	44,1	100,0	62,4	37,6	100,0	63,4	36,6	100,0	4,1	95,9
6000,01 – 6500,00	100,0	60,0	40,0	100,0	64,9	35,1	100,0	69,7	30,3	100,0	4,2	95,8
6500,01 – 7000,00	100,0	63,7	36,3	100,0	67,2	32,8	100,0	74,8	25,2	100,0	5,4	94,6
7000,01 i więcej	100,0	71,3	28,7	100,0	73,1	26,9	100,0	84,8	15,2	100,0	4,7	95,3

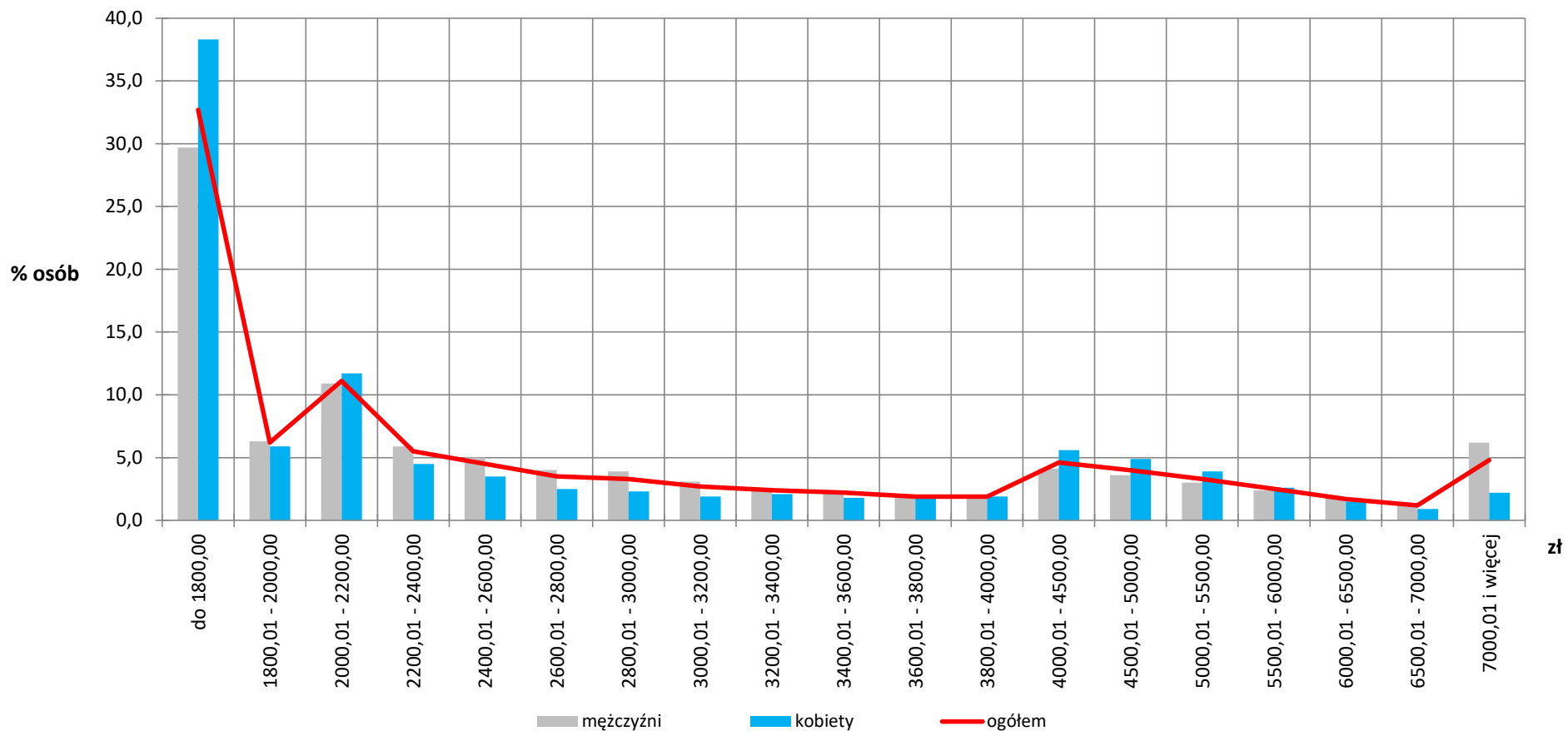
*) Struktura rencistów pobierających renty rodzinne została przedstawiona według płci najstarszego uprawnionego do renty rodzinnej

Rys. 3. Struktura emerytów, którym emerytury wypłaca ZUS według wysokości świadczeń i płci świadczeniobiorców w marcu 2024 r.

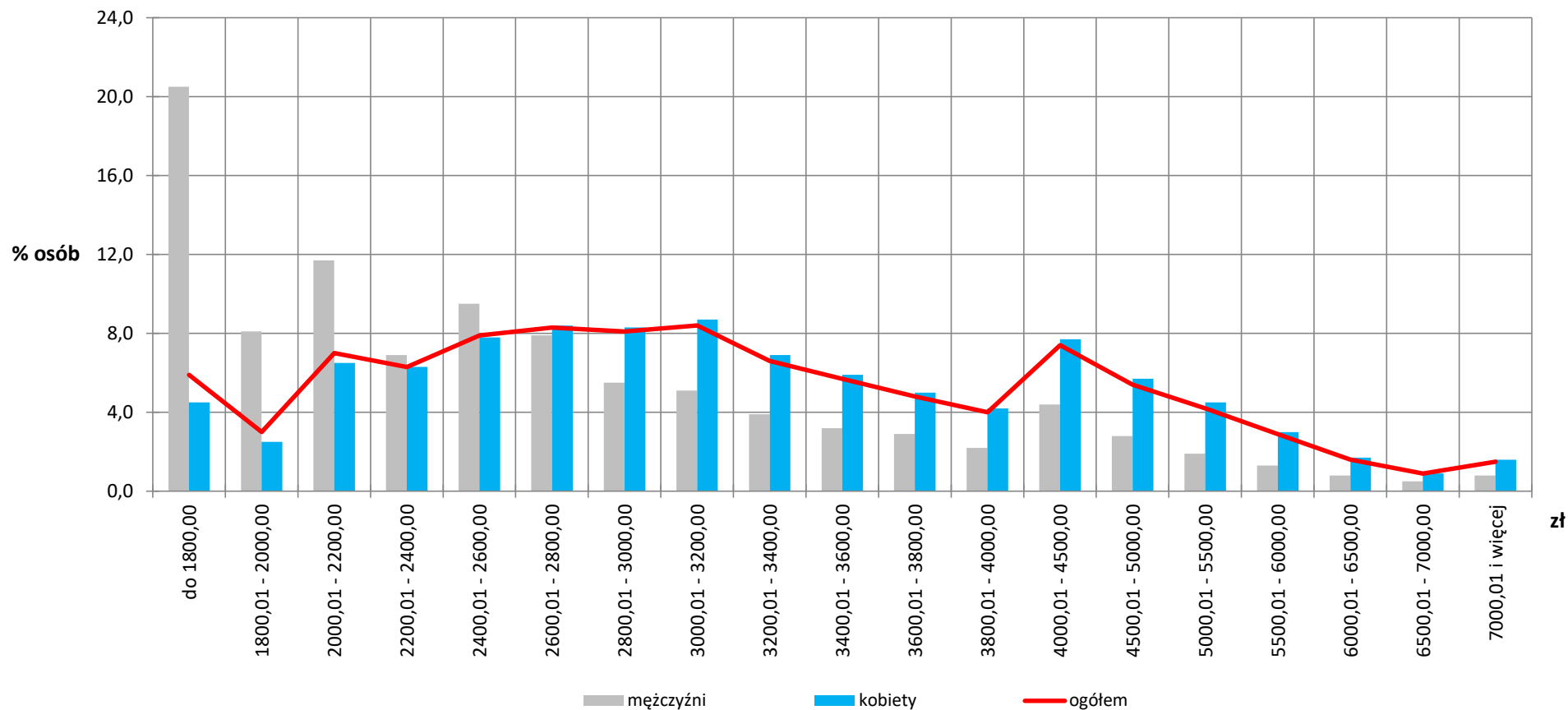

Rys. 4. Struktura rencistów, którym renty z tytułu niezdolności do pracy wypłaca ZUS według wysokości świadczeń i płci świadczeniobiorców w marcu 2024 r.

Rys. 5. Struktura rencistów, którym renty rodzinne wypłaca ZUS według wysokości świadczeń i płci świadczeniobiorców w marcu 2024 r.

II. Emerytury pomostowe i nauczycielskie świadczenia kompensacyjne

Waloryzacja emerytur pomostowych i nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych, nie uwzględnionych w prezentowanej wcześniej strukturze wysokości świadczeń, podlegała takim samym zasadom, jak inne świadczenia, tj. polegała na podwyższeniu kwoty świadczenia w wysokości przysługującej w dniu 29 lutego 2024 r. wskaźnikiem waloryzacji wynoszącym 112,12%.

Od dnia 1 marca 2024 r. kwota najniższej emerytury pomostowej oraz kwota najniższego nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, analogicznie jak w latach poprzednich, jest równa kwocie najniższej emerytury i wynosi obecnie 1 780,96 zł.

Emerytury pomostowe czy też nauczycielskie świadczenia kompensacyjne są z punktu widzenia pracownika świadczeniami bardzo korzystnymi, umożliwiając, bowiem, przy spełnieniu koniecznych warunków, zakończenie pracy zawodowej znacznie wcześniej niż w przypadku przejścia na emeryturę w powszechnym wieku emerytalnym.

Emerytura pomostowa przysługuje zarówno mężczyznom, jak i kobietom spełniającym warunki wiekowe oraz warunki dotyczące okresów składkowych, nieskładkowych oraz terminów i okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze.

Nauczycielskie świadczenia kompensacyjne są odpowiednikiem emerytur pomostowych dla nauczycieli. Aby otrzymać nauczycielskie świadczenie kompensacyjne ubezpieczony musi przepracować, jako nauczyciel, co najmniej 20 lat w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć.

W marcu 2024 r. emerytury pomostowe pobiera 40,2 tys. osób, w porównaniu z analogicznym okresem 2023 r. liczba ta wzrosła o 0,8%, nauczycielskie świadczenia kompensacyjne pobiera 12,5 tys. osób i w porównaniu z analogicznym okresem 2023 r. liczba ta zmalała o 5,3%.

Wśród pobierających emerytury pomostowe mężczyźni stanowili 90,7% populacji. Wynika to ze znacznie większej liczby mężczyzn zatrudnionych przy pracach ciężkich typu: prace przetradunkowe, górnictwo lub hutnictwo. Natomiast wśród pobierających nauczycielskie świadczenia kompensacyjne przeważały kobiety – 73,2% populacji, co wynika ze znacznie większej liczby kobiet pracujących w edukacji.

W strukturze wysokości emerytur pomostowych najwyższy odsetek – 15,1% stanowią osoby pobierające świadczenia w wysokości od 4 000,01 zł do 4 500,00 zł.

W przypadku nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych najwyższy odsetek – 27,4% to osoby pobierające świadczenia z przedziału od 3 500,01 zł do 4 000,00 zł.

Porównując struktury wysokości pobieranych emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych zauważamy, że nauczycielskie świadczenia kompensacyjne w wysokości powyżej 4 500,00 zł pobiera tylko 22,2% świadczeniobiorców, podczas gdy emerytury pomostowe w takiej wysokości pobiera 59,9% osób.

Tabela 9. Struktura emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych, wypłacanych przez ZUS według wysokości świadczeń w marcu 2024 r. (łącznie z dodatkami pielęgnacyjnymi)

Wysokość świadczenia w zł	Emerytury pomostowe		Nauczycielskie świadczenia kompensacyjne	
	w tys.	w odsetkach	w tys.	w odsetkach
OGÓŁEM	40,2	100,0	12,5	100,0
do 2500,00	0,6	1,4	0,2	1,6
2500,01 – 3000,00	1,4	3,6	0,9	7,0
3000,01 – 3500,00	3,1	7,6	2,3	18,6
3500,01 – 4000,00	5,0	12,5	3,4	27,4
4000,01 – 4500,00	6,1	15,1	2,9	23,2
4500,01 – 5000,00	5,6	14,0	1,5	11,8
5000,01 – 5500,00	4,8	11,8	0,7	5,5
5500,01 – 6000,00	3,9	9,8	0,4	2,8
6000,01 – 6500,00	3,0	7,5	0,1	1,0
6500,01 – 7000,00	2,2	5,6	0,1	0,6
7000,01 i więcej	4,5	11,2	0,1	0,5

Wpływ na rozkład struktury wysokości obu świadczeń ma poziom wynagrodzeń. W przypadku pracowników zatrudnionych przy ciężkich pracach fizycznych, wymagających odpowiedzialności i sprawności psychofizycznej wysokość wynagrodzeń jest wyższa niż w przypadku wysokości stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli zależnych od wzrostu wynagrodzeń przyjętego w budżecie.

III. Świadczenie honorowe dla osób, które ukończyły 100 lat.

Emerytura dla osób, które ukończyły 100 lat jest świadczeniem honorowym przyznawanym w wysokości aktualnie obowiązującej kwoty bazowej.

Kwota bazowa jest ustalana corocznie i obowiązuje od dnia 1 marca każdego roku kalendarzowego do końca lutego następnego roku.

Świadczenie honorowe przysługuje z urzędu, automatycznie z chwilą ukończenia 100 lat w odniesieniu do osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe. Osoby, które nie pobierają żadnych świadczeń emerytalno-rentowych, aby otrzymać świadczenie honorowe muszą złożyć odpowiedni wniosek i dołączyć dokument potwierdzający datę urodzenia. Może to również zrobić członek rodziny w imieniu uprawnionego 100-latka.

Wysokość świadczenia honorowego z tytułu ukończenia 100 lat zależy od dokładnej daty ukończenia 100 lat przez świadczeniobiorcę.

Od 1 marca 2024 r. wysokość świadczenia honorowego dla 100 latków wynosi 6 246,13 zł brutto (dlatego osoby, które ukończyły wiek 100 lat, np. w styczniu 2024 r. otrzymały świadczenie honorowe w wysokości 5 540,25 zł). Kwota przyznanego świadczenia honorowego nie podlega waloryzacji, czyli do końca życia świadczeniobiorcy jest wypłacana w tej samej wysokości.

W marcu 2024 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłaca świadczenia honorowe dla 3,2 tys. świadczeniobiorców, z tego dla 0,5 tys. – mężczyzn i 2,8 tys. - kobiet. Dla większości osób, które ukończyły 100 lat, świadczenie honorowe jest drugim świadczeniem poza otrzymywaną wcześniej emeryturą, rentą z tytułu niezdolności do pracy lub rentą rodzinną, a niekiedy świadczeniem trzecim, gdy świadczeniobiorca otrzymywał emeryturę w zbiegu z rentą wypadkową.

W marcu 2024 r. – 0,1 tys. osób otrzymuje samoistne świadczenie honorowe, a 3,2 tys. świadczenie honorowe w zbiegu z innymi świadczeniami.

IV. Emerytury - kształtowanie się miar statystycznych

Do analizy przyjęto szczegółowy rozkład wysokości emerytur bez dodatków pielęgnacyjnych wypłacanych po waloryzacji w marcu 2024 r.

Poziom cechy, tj. wysokość emerytury, scharakteryzowano za pomocą:

- miary klasycznej – średniej arytmetycznej,
- miar pozycyjnych – mediany, dominanty oraz kwartyli,
- miary rozproszenia – odchylenia standardowego,
- współczynnika zmienności,
- kierunku asymetrii.

- Miary przeciętne zostały wyliczone na podstawie szeregu rozdzielczego przedziałowego (dla danych pogrupowanych), gdzie wartości cechy w każdej klasie szeregu statystycznego mieszczą się w określonym przedziale (przyjęto przedział o rozpiętości 100 zł). Przyjęto zatem umownie, że wartości cechy wewnątrz każdego przedziału są rozłożone równomiernie, a środek przedziału jest jednocześnie średnią wartością cech w przedziale.

Średnia arytmetyczna ($\bar{X}$) - wyrażająca przeciętny poziom badanej cechy, tzn. przeciętną wysokość emerytury wypłacanej przez ZUS w marcu 2024 r. – wyniosła 3 789,60 zł, dla populacji mężczyzn – 4 674,51 zł, zaś dla populacji kobiet – 3 208,70 zł.

- Analizując miary pozycyjne stwierdzono, że najczęściej występującą w badanym rozkładzie wysokości emerytur (czyli dominanta D), pobieraną przez największą liczbę świadczeniobiorców, tj. przez 183,8 tys. osób, była emerytura w wysokości 2 717,30 zł.

Dominującą wysokością emerytury w populacji mężczyzn było 3 468,50 zł pobierane przez 60,1 tys. mężczyzn. W populacji kobiet dominowała wysokość emerytury równa 2 537,59 zł pobierana przez 144,0 tys. kobiet. Analizę dominanty wykonano z pominięciem przedziału zawierającego emerytury w kwocie najniższej – 1 780,96 zł.

Informacją uzupełniającą średnią arytmetyczną jest odchylenie ćwiartkowe (Q), które dzieli zbiorowość na określone części pod względem liczby jednostek pozostających między sobą w określonym stosunku oraz określa, o ile średnio różnią się wartości cechy od mediany (M). Jak wynika z analizy kwartyli, 25% świadczeniobiorców (pierwszy kwartyl Q1) pobierało emeryturę w wysokości do 2 403,10 zł, połowa (mediana M) otrzymywała emeryturę w wysokości do 3 312,20 zł, 75% świadczeniobiorców (trzeci kwartyl Q3) otrzymywało emeryturę w wysokości do 4 723,18 zł, natomiast 25% powyżej 4 723,18 zł.

Analiza kwartyli w przypadku populacji mężczyzn wynosiła odpowiednio: 25% mężczyzn (pierwszy kwartyl Q1) pobierało emeryturę w wysokości do 3 169,63 zł, połowa (mediana M) otrzymywała emeryturę w wysokości do 4 259,41 zł, 75% mężczyzn (trzeci kwartyl Q3) otrzymywało emeryturę w wysokości do 5 779,49 zł, natomiast 25% powyżej 5 779,49 zł.

Dla populacji kobiet miary te kształtowały się następująco: 25% kobiet (pierwszy kwartyl Q1) pobierało emeryturę w wysokości do 2 148,35 zł, połowa (mediana M) otrzymywała emeryturę w wysokości do 2 823,61 zł, 75% kobiet (trzeci kwartyl Q3) otrzymywało emeryturę w wysokości do 3 851,87 zł, natomiast 25% powyżej 3 851,87 zł.

- Odchylenie standardowe ($S(x)$) jest klasyczną miarą zmienności rozkładu, pozwala przeanalizować rozproszenie wartości wokół średniej, określa zmienność świadczenia. Odchylenie standardowe wyniosło 2 011,46 zł. Oznacza to, że średnio o tyle złotych poszczególne wysokości pobieranej emerytury odchylają się od średniej arytmetycznej świadczenia. Odchylenie standardowe dla populacji mężczyzn wyniosło 2 204,11 zł, a dla populacji kobiet 1 649,31 zł.
- W przypadku analizowanych wysokości emerytur współczynnik zmienności (V) określający wielkość zróżnicowania badanej cechy w zbiorze wyniósł 35%. Otrzymany współczynnik V mieści się w przedziale 20% – 40%, oznacza zatem przeciętne zróżnicowanie wysokości emerytur w badanej zbiorowości. Otrzymane współczynniki (V) zarówno dla populacji mężczyzn (31%), jak i dla kobiet (30%) mieszczą się także w przedziale 20% – 40%, jak dla zbiorowości ogółem.
- Analizując, czy wysokości emerytur są rozłożone równomiernie w stosunku do średniej arytmetycznej, czy też mają tendencję do skupiania się przy dolnej bądź górnej granicy przedziału zmienności cechy, stwierdzamy zależność pomiędzy średnią arytmetyczną, medianą i dominantą: $\bar{X} > M > D$. Na podstawie wykresu (Rys. 6) oraz powyższej relacji można określić kierunek asymetrii analizowanego rozkładu wysokości emerytur. W tym przypadku jest to asymetria prawostronna, co oznacza, że największa liczba świadczeniobiorców pobierających emerytury skupia się poniżej wartości średniej arytmetycznej wysokości emerytury. Zarówno dla populacji mężczyzn, jak i kobiet została zachowana taka sama zależność pomiędzy średnią arytmetyczną, medianą i dominantą, co oznacza asymetrię prawostronną. Poniżej zostały przedstawione relacje tych trzech miar statystycznych dla badanej zbiorowości emerytów ogółem oraz w podziale na płeć.

Rys. 6. Relacja pomiędzy średnią arytmetyczną, medianą i dominantą wyznaczonych dla badanej zbiorowości świadczeniobiorców pobierających emerytury

$$\bar{X} > M > D$$

